

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Т.А. Гончарова, старший викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту, Національний університет цивільного захисту України

Ефективне управління організаціями є запорукою досягнень в аби якій сфері людської діяльності. Тому й виникла наука менеджменту, з'вилися та розвиваються її школи. Теоретичні висновки та практика їх втілення є одним з найважливіших факторів успішного функціонування економіки, зокрема, України.

Країна на цей час переживає значні організаційні зміни всієї соціально-економічної системи та її елементів, в тому числі, це стосується і ДСНС.

Сьогодні виділяють два напрямки в управлінні, які, за практичними здобутками, закріплені за США та Японією. Вивчення систем та підходів менеджменту саме в цих країнах повинні в першу чергу перевертати увагу українських фахівців. Доречі, в європейських країнах важко виділити загальний напрямок. Організації (фірми, підприємства, установи) формують конкретні моделі управління, керуючись досягненнями різних шкіл та різних підходів в менеджменті.

У сучасному американському менеджменті велику увагу приділяють культурі та розвитку організації. Кожна організація має свій особливий «дух», загальну атмосферу, яка визначає етичні принципи, стиль відносин, девізи праці.

Нинішній американський менеджмент позначається якісним переходом від стратегічного планування до стратегічного менеджменту. Стратегічний план тепер розглядають як перепону на шляху стратегічного мислення, оскільки він робить організацію «заручницею» прийнятих нагорі рішень, позбавляє її інтелектуальної свободи, необхідної для розвитку власної ініціативи. Стратегічний менеджмент служить виконавцям, тобто тим, хто виявляє ініціативу не тільки на етапі розумової роботи, а й на етапі практичних дій: правильне визначення головних орієнтирів і напрямів змін, вибір стратегії та відповідна концентрація ресурсів, розвиток колективних засад управління, підвищення ролі людського чинника, застосування системи відносин, побудованих на відносинах лідерства, а не жорсткого адміністративного управління.

Японська модель передбачає початкове вивчення сильних і слабких сторін особистості працівника і підбір для нього відповідного робочого місця. Японській моделі характерна орієнтація на:

- довгу перспективу роботи на одному підприємстві;

- якість освіти й особистий потенціал робітника;
- оплата праці визначається комплексно, з врахуванням віку, стажу роботи, освіти та здібностей до виконання поставленого завдання;
- участь працівників у профспілках, що створюються в межах організації, а не галузі.

Основними принципами управління персоналом є:

- переплетіння інтересів і сфер життєдіяльності організації і працівників;
- висока залежність працівників від організації, надання їм значних гарантій в обмін на відданість організації і бажання захищати її інтереси;
- пріоритет заохочення в рамках невеликих груп;
- атмосфера рівності між працівниками незалежно від їхніх посад;

Безумовно, для України актуальним є формування моделі менеджменту, яка була б адекватною її соціально-економічній системі та враховувала конкретні фактори зовнішнього та внутрішнього середовищ. Можна розглянути такі аспекти :

- Найбільш прийнятні стратегії технологічного розвитку підприємств: стратегія «запозичення» та стратегія «міжнародної кооперації».
- Створення бізнес-інкубаторів, інноваційних структур, що мають своєю метою підтримку утворення і розвитку нових організацій шляхом надання їм площ для оренди, первісного капіталу, консультацій і т.п.
- Стимулювання розробки та впровадження новаторських ідей в тимчасових оперативних робочих групах для вирішення конкретних завдань.
- Заохочення особистого контакту з кожним підлеглим.

Розуміння японського і американського менеджменту, напевно, допоможе українським науковцям та працюючим менеджерам у формуванні своєї моделі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кредисов А.И. История учений менеджмента. Киев: ВИРА-Р, 2000.
2. Сухарський В.С. Менеджмент: теорія, методологія, практика. Монографія. – Тернопіль: Астон, 2002.
4. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навчальний посібник. Грещак М.Г. та ін – К.: КНЕУ, 2001